

Nieprzemijający urok romantyzmu

Wolny strzelec Carla Marii Webera uchodzi za szczyt niemieckiego romantyzmu w muzyce oraz za pierwszą niemiecką operę narodową. Weber zamiast wymyślnych przygód rodowej arystokracji wprowadził na scenę prostych ludzi, świat germańskich legend i podań podparty kultem piękna leśnej przyrody. Nie bez racji mówi się, że głównym bohaterem *Wolnego strzelca* jest niemiecki las ze swoją tajemniczą, owianą aurą niezwykłości atmosferą. O romantyczności muzyki tego

dzieła stanowią melodie komponowane na wzór pieśni ludowych oraz barwna instrumentacja znakomicie oddająca tajemniczy klimat miejsca i nastroje bohaterów. Dla oddania atmosfery scen demoniczno-niesamowitych wprowadził kompozytor nowe, nieużywane dotąd środki kolorystyki orkiestrowej.

Prapremiera *Wolnego strzelca* 18 czerwca 1821 roku w Berlinie stała się głośnym ogólnonarodowym wydarzeniem. Wykonawcy zostali przez rozentuzjasmowaną publiczność zmuszeni do dwukrotnego bisu. Zachwycony sukcesem kompozytor napisał po premierze do Friedricha Kinda, autora libretta *Zwycięstwo jest nasze!* „*Strzelec*” trafiła w środek tarczy. Popularność dzieła Webera z dnia na dzień zataczała coraz większe kręgi. Po *Freischütza* sięgały nie tylko kolejne niemieckie sceny, podziwiano go w Pradze, Wiedniu, Londynie, Nowym Jorku i Paryżu. Zakończona sukcesem polska premiera miała miejsce 4 lipca 1826 roku na scenie Opery Warszawskiej. Przekładu libretta dokonał Wojciech Bugusławski, do końca roku operę zagrano 19 razy.

Równie bogata jest dyskografia tej opery, wśród kilkudziesięciu nagrań jest kilka wysokiej klasy. Należy do nich to dokonane w 1949 z wymienioną wyżej obsadą. Z tego względu jego wznowienie na CD należy przyjąć z uznaniem tym większym, że słuchając go szybko dochodzimy do wniosku, że stworzone wtedy kreacje nadal fascynują. Szczególne odniesienie ma to do pań Elizabeth Grümmer - Agata i Rity Streich - Anusia. Pierwsza z pań stworzyła przekonującą kreację młodej dziewczyny oczekującej na najważniejszy moment w swoim życiu, prezentując przy tym pięknie brzmiący głos, swobodę jego prowadzenia i piękne piana. Można powiedzieć, że jest idealną Agatą. Rita Streich jest pełna życia i temperamentu, a że przy tym pięknie śpiewa, to słucha się jej z prawdziwą przyjemnością. Max Proebstl w partii złego Kacpra prezentuje głos głębokim nasyconym brzmieniem, co pozwala mu na sugestywne ukazanie groźnego charakteru swojego bohatera. Hans Hopf w partii Maxa prezentuje i owszem ładny głos i dobre prowadzenie frazy, ale brakuje mu większego przekonania do kreowanej postaci. Tercet *Wie? Was? Entsetzen* Agaty, Anusi i Maksa z II aktu to jeden z najmocniejszych momentów tego wykonania.

Erich Kleiber prowadzi całość precyzyjnie i z symfonicznym rozmachem, co szczególnie słyszy się we fragmentach czysto instrumentalnych. Jednocześnie potrafił przelać na muzykę swoje emocje i zadbać o aurę romantycznej niezwykłości oraz o to by śpiewacy mogli bez forsowania i z pełną swobodą zaśpiewać swoje partie.

Mimo, że nagranie ma ponad sześćdziesiąt lat nic nie straciło ze swojej atrakcyjności!

© Adam Czopek
adamczopek@poczta.onet.pl